

ЗЕМЛЕДЕЛСКИ

ЗАЩИТА

В „Земледѣлска Защита“ излиза веднъжъ въ седмицата.
Цѣната на вѣстника е за година 6 лева въ прѣдплата. На ученици се отстъпва за 5 лева. За странство се прибавятъ само пощенскитѣ разноски.

Всичко което се отнася до вѣстника се испраша до администрацията въ гр. Плевенъ.

За частни обявления се плаща по 2 1/2 ст. на дума въ последната страница, а на първа по 5 ст. Обявления отъ сѣдебнитѣ пристави се помѣстватъ по особено споразумение.

Неплатени писма не се приематъ и необнародвани ръкописи не се връщатъ, освѣтъ ако сѣ придружени съ пощенска марка.

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИЙ ЗЕМЛЕДЕЛСКИ СЪЮЗЪ.

ОБЯВЛЕНИЕ

Воденицата на Симеонъ Кушиновъ на р. Витъ, се дава подѣнаемъ. Желаящитѣ да я наематъ, да се отнасятъ за споразумение въ домътъ на С. Кушеновъ

2 — 3

Бюджета ни.

„Трѣбва да се простираме споредъ чертата си“.

Погледитѣ на всички сѣ обърнати къмъ тоя центръ на тежестта, къмъ тая прицѣлна точка, отъ която зависи цѣлото съществуване на нашия държавенъ строй. Бюджета, това е равносметката, баланса на едно стопанство или държава, отъ уреждането на което се туря въ зависимостъ цѣлото ѣ съществуване. Оня стопанинъ или оная държава, които не си знаятъ сметкитѣ т. е. които не си нареждатъ добри, вѣрни и съотвѣтственни печалбени бюджети, сѣ осждени да пропадатъ економически (да заброчляватъ). Твърдѣ справедливо казва нашата пословица, „че който не се простира споредъ чергата си остава одвитъ“. Не е искуството да се печели, казва економиста, а да се храни (распредѣли спечеленото). Мнозина сѣ които печелятъ, но малцина сѣ които иматъ пари. Туй което се отнася за единъ стопанинъ може да се каже и за една държава.

Съществуването ни, като отдѣлна и свободна единица започва слѣдъ освобождението. Като всѣка нова държавица, а още повече изостанала отъ околнитѣ и по далечни европейски събѣди, намъ се налагаше бързо крачение къмъ напредъ. Готови да възприемемъ всичко ново, ний се впуснахме бързо въ копировка на всичко що бѣ възможно. Полето за работа бѣ широко. Прѣди всичко намъ ни трѣбваша хора, водители, както и такива, които да поематъ разнитѣ постове и длъжности на държавната машина. Впуснахме се къмъ четирѣхъ краища на свѣта да се надпрѣварваме за наука. Не оставахме назада и съ уреждането на първоначалното и гимназиално образование. Съ една рѣчь всичко трѣгна къмъ наука. Привнакъ на едно добро бѣдаше. Казахме по рано, че това го диктувахъ вѣрмената. За съжаление обаче, твърдѣ малко се направи по разнитѣ отрасли и занаяти, които ставахъ въ ущърбъ на науката. Въпрѣки тѣй силното стремление къмъ училището не вѣрваме да има нѣкой противъ, ако ли това не ставаше въ ущърбъ на нашия поминъкъ, нашѣтѣ занаяти и нашето земледѣлие. Никой не отказва ползата отъ науката, когато тя е дадена по нуждата на хо-

рата, когато тя се явява сѣщински издѣлѣкъ на невѣжето население, но не и като развръщающе сѣдство. Въ увелечението си за наука, която трѣбваше да ни повдигне умствено и да ни издѣли економически, ний забравихме много елементарни нѣща, за които трѣбваше слѣдъ това да исплащаме скъпо и прѣскапо.

Прѣди всичко ний забравихме, че сме синове на измѣнената прѣзъ петъ вѣка България. Синове на една бѣдна слаба демократическа държавица. Това не трѣбваше, казваше, да забравятъ ония, които отивахъ да получаватъ образование си въ силнитѣ монархически или конституционни държави, съществуващите на които датира съ вѣкове. Държави силни, могущи и богати, съ развити и напреднала търговия, индустрия и земледѣлие. Трѣбваше да останемъ вѣрни на бащиното си огнище, което е било сградено и запазено само съ баснословно търпение и економии. Трѣбваше да използваме онова, което ни трѣбваше за прѣдстоящитѣ економически борби и съ търпението на Иова да се завърнемъ пълни съ знание да послужимъ на тѣй нуждающето ни се отечество. Така ли сторихме? Тъкмо обратното. Една грѣшка, послѣдствията на които ще видимъ по долу.

Блѣсъкътъ и луксузътъ омаяхъ нашето, на скромностъ, навикнало око. Тѣ ни плѣнихъ и чутъ ли не заробихъ. Ний станахме по голѣми негови привърженици отъ колкото самитѣ тамошни жители. Увлечени, макаръ и вѣрмено, забравихме исканията на отечеството си.

Европейцитѣ, които дирехъ и дирятъ пазари за стокитѣ си, като узнаха тази слабостъ употребихъ всички възможни сѣдства за да ни прѣдстивятъ, че сме биле вече народъ на равно съ другитѣ европейци, народъ който има по голѣми нужди. Това тѣ сторихъ само да навлекатъ стокитѣ си у насъ. — Понеже луксузътъ се много по лесно възприема, не бе далечъ вѣрмето когато ний започнахме безъ изключение да признава нашитѣ голѣми нужди. Разбира се че веднъжъ увеличени нуждитѣ ни, па макаръ било тѣ искусствено, разносикитѣ по издържанието и прѣживяването ставатъ по голѣми. Ето обстановка прѣдъ която се намираме „искуствено увеличени нужди“, които иматъ за послѣдствие увеличаването на държавния ни бюджетъ.

Какъ да си обяснимъ друго яче. Вчерашни колибари, селяни, занаятчий и др., бацитѣ на които сѣ поминавали и още поминаватъ съ по 600—700 л. (3000—4000 гр.) на годината, днесъ ги виждаме чиновници съ по 6000 до 7000—10000 лева! Не е ли това една

аномалия въ нашия животъ. Разбирамъ това, но ако ли тоя прогресъ е и въ отношение на нашитѣ печалби (напрѣдъкъ на търговия, занаяти и земледѣлие). Може ли да се мисли че ще прокопса оня стопанинъ който вади (харчи) по 100 л., а печели по 10 л. на день. Каква философия е потрѣбно тукъ за да расбере всѣкой безсѣдноното положение къмъ което сме биле тикнати. Но на вѣрно това е правено умислено само за лични облаги.

Европейцитѣ ни прѣдложихъ и пари на заемъ само да ни увлекътъ повече въ едно безсѣдно положение като прѣдвиздаха, че ний не ще знаемъ да ги използваме, а напротивъ ще ги прахосаме и като не ще има отъ гдѣ да ги платимъ, да ни заробятъ економически. Тѣ знаяхъ че паритѣ въ рѣцѣтъ на бѣдния неравсѣдливъ човѣкъ, сѣ като ножъ за мако дѣтъ, съ когото като си играе ще се порѣже.

Ний не сме противъ заемитѣ па и не можемъ да бждемъ, стига тѣ да ставатъ постъпенно, на вѣрме и съ пълно използване. Тѣй ли ставахъ у насъ? Употрѣбени за покриване на бюджетнитѣ нужди, тѣ създадохъ излишни длъжности за приятели на управляющитѣ, голѣми и непоносими за нашата страна и бюджета заплати, съградихъ цѣли частни кѣщи, убогатихъ съ десетки, до вчера потънали въ борчъ, службаша, развратихъ много младежи като забравихъ всѣка нравственостъ и приличие, създадохъ за срамъ и позоръ за нашето, тѣй скромно и правствено, население, домове и заведения съ най безнравствена цѣль, увеличихъ партизанскитѣ борби, отвлѣкоха много работни сили отъ градоветѣ и селата, съ една дума даденитѣ пари послужихъ за источникъ на цѣль родъ злини, вънъ отъ това, гдѣто ставатъ единъ непоносимъ тваръ за населението.

Неможеше и друго да се очаква. До като единъ служащъ на държавата напр. офицеръ има нужда отъ 200 до 300 лева за прожизвѣвание, въ нашата скромна държавица, получава 700 до 800 лева! неможеше да бжде другъ резултатъ. Излишъка или ще го спести или ще го прогуляе или ще го употребѣи за луксъ. Касватъ, че биле посѣкнали нѣщата. Какъ да не посѣкнатъ, когато, така даденитѣ безцѣлни и излишни вѣтъ отъ нуждитѣ, на единъ служащъ пари, ги употребява за това повишение. Но не се свѣрша всичкото съ това, то става заразително и за другитѣ по малки чиновници, занаятчий и търговци. Примѣрътъ тукъ е заразителенъ, той става едно общо зло — зло противъ което трѣбва да се боримъ.

Въ много случай, когато се докос-

ваме до отечеството си признаваме, че сме се намирали при изключителни условия. Защо тогава не признаемъ, че и при тоя случай сме при други условия. Тѣй напримѣръ когато се мѣримъ въ нѣкоя отрасла съ нѣкоя друга държава, казваме, че ний сме още много назада, а щомъ дойде за заплатитѣ веднага бърваме да сравняваме ония въ Франция, Германия, Россия и др. Не е ли това глупаво.

Като истѣква тукъ фалшѣтъ, съ който до сега сѣ е гледало при състоянието на бюджетитѣ, обръщаме просвѣтеното внимание на народнитѣ избраници, които сѣ повикани въ настоящата сесия, да турятъ край на тия произволи, а особено на Правителството на чело съ г. П. Каравеловъ, къмъ когото сѣ обърнати погледитѣ на цѣлия Български народъ, и проповедитѣ и обѣщанията на когото сѣ още прѣсни въ умотѣ на всѣкого. Вѣщината съ която той е разглеждалъ редъ отъ подобни жизненни въпроси, ни дава пълна вѣра, че той заедно съ народното прѣдставителство, които желаятъ искрено доброто на нашето, прѣзъ толкова години измѣнено отечество, ще направятъ нуждното съкращение въ заплатитѣ, особено на ниспитѣ чиновници и офицери, нуждитѣ на които въ никой случай не надминува съ такава прогресия, ония на по малкитѣ, съ каквато е заплатата имъ. Нека знаятъ народнитѣ избраници, че само тогава тѣ сѣ негови изразители, защото не може и не трѣбва да се търпи такава аномалия — отъ една страна 8—10,000 хиляди лева заплати, отъ друга голи, дрипави, гладни безъ жилище, съ напукапи рѣцѣ и крака земледѣлци отъ гърбѣтъ на които се искарватъ горнитѣ огромно суми. Прѣдставитѣ си че цѣли села трѣбва да се оголятъ за единъ подобни заплати. Каква не съразмѣрностъ, какво безчеловѣчие.

Като се има прѣдъ видъ нуждитѣ въ страната ни по никой начинъ не трѣбва да се допускатъ по голѣми заплати отъ 4000 до 6000 лева.

Нека обрънемъ погледитѣ си къмъ источника ни, до сега прѣдвизданитѣ по горѣ високи заплати, заеми и други разноски — къмъ земледѣлцитѣ.

Ето кѣдѣ трѣбва да насочимъ всичкото си стремление. Нека не забравяме изречението: „Богатъ ли е народа, богата е и държавата, богатъ е и царя“. Земледѣлецъ, който носи на плѣщитѣ си цѣлия държавенъ товаръ, който поддържа държавната машина, трѣбва да му се притечемъ на помощъ. Да му се даде просвѣта, да му се дадѣтъ познания за да използва по добри природнитѣ сили на нашето тѣй богати отечество, да гледаме да го извадимъ отъ

всичките ония спънки, що го карат да напушта земята, съ една речъ да му дадежъ всичко, което му е потребно за повдигане занаята си, и да заживява човешки живот, защото тогава и той на драго сърдце ще даде онова, което му се припада и което го изисква успехът на държавата на която е той членъ.

Прочие напредъ къмъ экономийтъ. Тамъ е нашето спасение!

Какъ се сади ново лозе отъ американски лозъ?

Отъ всичките неприятели, които нападатъ лозата, най опасенъ за нея е — *филоксерата*. Тя е едно твърдъ малко, почти невидимо, насъкомо, което изсмуква соктъ изъ коренитъ на лозата, въдствие отъ което тя постепенно лигъе и загива. Филоксерата дохожда и по листата на лозата, но тамъ ние осъвимъ, че я не виждаме, но не виждаме и дт принася нѣкакви поврѣди. Ето заразено лозе може да се познае третата или четвъртата година отъ когато се е вгнѣздила бубулечката въ него; тя стои по коренитъ му до като намира у тѣхъ нѣщо за смукане, а послѣ ги напуска и търси нови лозови корени, гдѣто започва отново да ги разяжда.

Нѣщо отъ прѣди 40 години се е забѣлѣвало въ Южна Франция, че нѣкой лозъ сж започнали да жѣлѣятъ, слабо растѣтъ, не давали плодъ, изсхваля, при всѣ, че сж били гладни и торени, както отъ по напредъ. Едни сж мислили, че това е отъ многото влага въ земята, други че е въдствие силнитъ зимни мразове, до като най сетѣ сж били прѣд рѣти редъ изслѣдвания отъ страна държавни мъже, които сж забѣлѣжили, че коренитъ на оне изсхвалянитъ лозъ сж били обиспани, обкржени отъ едно малко насъкомо, което тѣ нарекли *лозова въшка* или *филоксера*. Започнаха слѣдъ това, всичкитъ лозари да цѣрѣтъ филоксеритъ лозъ съ цѣрове, които сж унотрѣбвали до тогава за цѣрението на лозата отъ други болести, но тѣ не помогнаха, защото филоксерата се намира толкови дълбоко въ земята, колкото дълбоко се намиратъ и коренитъ ѝ. Така слѣдъ двадесетина години, отъ какъто се появи филоксерата въ Франция тя уничижи почти всичкитъ лозъ на тамошнитъ лозари.

Отъ 25 милиона декара лозъ, които имахъ французитъ прѣвъ 1877 год. Прѣвъ 87 година сж имали съ половинна милионъ по малко, а сега много редко ще се забѣлѣжатъ лозъ съ нашеска прѣчка.

Отъ Франция филоксерата се е разпръснала много бърже въ Германия, Италия, Австро-Унгария, Сърбия и другадъ, а въ България тя е открита най напредъ въ Видинския окръгъ, прѣвъ 1883 година, отъ гдѣто сега сж заразени повече отъ 23 околий въ Сѣверна България. Въ Южна България филоксерата е забѣлѣвана тази година и не ще трае за дълго когато ще видиме и

тамъ, че всичкитъ лозъ ще бждатъ заразени. Прѣвъ 1784 година имаше въ насъ само 2 окръга съ 2 околий заразени лозъ, нѣщо около 436 декара, а прѣвъ 1894 год. 6 окръга и 12 околий съ 43,463 декара и заразени лозъ или въ растосние на 10 год. заразенитъ лозъ сж съставлявали 4:36% отъ всичкитъ ни лозъ.

Тѣзи малки доводи сж мисля, достатъчни да осветлѣтъ нашитъ лозари върху печалната истина, че ще дойде врѣме, когато филоксерата ще ги лиши отъ лозата имъ, но за това пѣкъ, колкото тя повече напредъва, толкови повече и лозаритъ трѣбва да се подготвяватъ за обща борба противъ общото зло — филоксерата.

Единичното срдѣство, съ което мислимъ да се опълчимъ срѣщу филоксерата е *Американската лоза*. Понеже съ американската лоза не се сади така лозе, както съ нашеската, та за това сметохъ за твърдъ умѣстно да отгѣля частъ отъ врѣмето си да разпраща въ кратце на интересующитъ се лозари всичкитъ правила които ще трѣбва да съблюдаватъ всѣкой, когато ще си прави ново лозе съ американски лозъ.

Защо нашитъ лозъ изсхваля отъ филоксерата, а американскитъ не изсхваля?

Запитвали сж се, навѣрно, много лозари, *камо какъ е така възможно, такава малка бубулечка да надвие и да уничижи соно лозе, когато знаеме, че лозата пуска дълбоко коренитъ си?* Ако се взрѣ човѣкъ по внимателно върху коренитъ на лозата ще се убѣди въ истината.

Щомъ се запие филоксерата за коренитъ на лозата, тя започва веднага да смукъ соктъ отъ тѣхъ — да се храни, както проватъ това много други паразити, безъ обаче лозата да усѣти нѣщо отъ тѣхъ. Мѣстото по корена, гдѣто е ухапано отъ филоксерата се надува и загива.

Често пакъ се случаватъ, че биваме ухапани отъ бѣлха, но ухапаното мѣсто само ни сърбъ; ако ни ухапне комаръ, ухапаната частъ отъ тѣлото ни се надува и осѣщае болка, а ако ни ухапне змия ухапаниа дажъ и умрѣ. Така е и случая съ лозата когато го нападне филоксерата. Нахананитъ корени се надуватъ и то толкови по значително, колкото лозето е по младо. Ако можеме да видиме и да намѣраме веднага ухапанитъ корени отъ филоксерата, както лесно узнавъме ухапаната частъ на тѣлото ни отъ комара, то загубато отъ нея нѣма да бжде така значителна, защото ще имаме възможностъ да ги цѣриме, обаче както ни е извѣстно, това не може да се узнае, за това и именно тѣзи подуваня започватъ да гниѣтъ, въдствие отъ което и лозата умира. Извѣстно лозе умира толкови по бърже, колкото е по силно нападнато отъ филоксерата и колкото е по младо, но всѣкой случай кютюка или цѣлото лозе, ако е нападнато започва да се повнава, че е болно въ третата година, а въ четвъртата започва да умира.

Противъ филоксерата има лѣкъ, но той е толкови скъпъ и цѣрението на лозето е съпроводено съ толкова разноска, што е не мислено дажъ да се лозарствува съ помощта му.

та се отвори. Обърнахъ неволно глава и видѣхъ, че при мѣлъ идѣше фелдшера отъ нашия „размѣненъ“ участъкъ — Скитановъ. Приближи се до мене и весело ме запита: „какво правитъ бѣ?“

— Нищо, отговорихъ му хладнокрѣвно; домъчне ми отъ ровене изъ книгитъ, та рекохъ да погледамъ на вѣтъ.

„Ехъ, драгий,“ рече Скитановъ: „какво чудно има и вѣтъ—изъ природата? — Пакъ мизерия пакъ безредици, нищо нѣма спокоенъ видъ. Ако си съгласенъ, хайде да излѣземъ за малко на разходка“.

— О, драгий Скитановъ, рекохъ азъ: че защо да не съмъ съгласенъ? Хайдѣ да излѣземъ; това ще ми помогне да разнеса мислитъ си!

Догдѣ да се приготвя за пакъ, рѣшихме да направимъ разходката си до Ново село — 15 минути далечъ отъ селото ни.

„Толковъ по-добрѣ“, рече Скитановъ: „въ Ново село има 2 — 3 къщи заразени отъ „скарлатина“, та, ако има врѣме и ако се съгласишъ и ти, може да отидемъ до тамъ“.

— Щомъ искашъ, азъ не отказвамъ, рекохъ азъ и потеглихме

Почти съ тичане стигнахме до Ново село. Влѣзохме въ селото. Заразенитъ къщи бѣха на долина му край. Една бѣ при „Цицарекия егрекъ“, а другитъ — въ „Бабиня рѣка“. Стигнахме въ къщата на единъ отъ свѣтницитъ въ това село. Гоне Даскалски, отъ когото Скитановъ поиска човѣкъ, който да ни придружи до заразенитъ къщи. За такъвъ изпатиха Гале Китовъ. Тръгнахме тримата.

Разговора по пътя ни бѣ за опасността отъ „скарлатината“ и за немарливостта на околийския лѣкаръ. „Ехъ, брат-

Много голѣмо значение има за лозаритъ, откритието което сж направили французкитъ лозари прѣвъ 1869 год. или прѣди 30 години, а именно: *да се посади въ земята американска прѣчка, която противостои на филоксерата, а надъ земята да се обилороди (амалидиса) съ прѣчки отъ нашеска лоза*.

Американската лоза противостои на филоксерата именно за това, защото ухапанитъ мѣста на коренитъ зарастватъ много по бърже, тя по бърже расте и се вкоренява, тако што наделява на филоксерата, а отъ друга страна филоксерата не леги толкова на нея, защото соктъ на коренитъ ѝ не е толкови сладъкъ, както на нашеската лоза.

Американски лозъ има много сортове: едни отъ тѣхъ растѣтъ на варовити ниви, други не обичатъ варѣта, трети устояватъ на филоксерата по дълго врѣме, други по кратко, така што, когато иска нѣкой да си сади лозе, трѣбва по напредъ да знае каква му е пивата, та да може да избере съответствующъ сортъ за нея.

Кои американски лозъ противостоятъ срѣщу филоксерата по добръ и кои трѣбни ние да садиме?

Когато искаме да насадиме едно лозе отъ нашески прѣчки внимаваме да избереме по хубавъ сортъ, като го опитваме нѣколко години наредъ или гледаме отъ сѣседитъ си, които иматъ еднакви ниви съ нашата, да ли расте добръ на тѣхъ и тогава чакъ пристъпваме да насадимъ цѣлото лозе. Така сжщо трѣбва да направиме и когато искаме да насадиме едно лозе отъ американски лозъ, дажъ нѣщо повече, защото тѣзи лозъ сж донесени съвсѣмъ отъ другъ свѣтъ, слѣдователно безъ опитъ може би ще направиме много голѣма грѣшка.

Видѣхме по прѣди, че американската лоза противостои на филоксерата, но дукъ има да прибавиме още и това, *че тя по-каква своята противостойчивостъ на таква почви, само въ които може да расте добръ и когато не е нападната отъ филоксерата*.

Много естествено е, че всѣко растение показва своите добри качества, само тогава, когато е поставено при добри почвени и климатически условия. Направеме ли при избора на американската лоза, една грѣшка, да я засадимъ тамъ, гдѣто тя не може да расте, тя осѣвиъ че изгубва своята противостойчивостъ къмъ филоксерата, ами и отъ цѣлата работа нѣма да излезе нищо друго, освѣнъ неуспѣхъ.

Ако искаме да имаме американска лоза, която да дава истинска полза, трѣбва да избереме такава лоза, какъто да може да расте съ успѣхъ на нашата земя.

Между американскитъ лозъ има и таква, които даватъ направо грозде безъ да се амалидисатъ, обаче трѣбва да забѣлѣжиме, че тѣхното грозде трѣбва да се истаква веднага слѣдъ като се обере а вистото да се прѣтка по често, въ които случаи изгубва свойствената си миризма, която го прави не до тамъ пивко.

ко“, рече Скитановъ: „повече отъ единъ мѣсець има, откакъ тая опасна болѣсть втрдува изъ това сѣлце, Шестъ-седемъ смъртни случки имъ, а доктора вмѣсто да дойде да прѣгледа болнитъ, да даде необходимитъ лѣкарствъ и наставления, задоволява се само да ми прѣдпише „да направя нуждитъ дезинфекция и изолация и за извършеното да го увѣдомя за негово по-нататѣшно разпорѣждане“—да ми прѣдпише послѣ пакъ сжщото. А това ли е прѣдзначението на единъ лѣкаръ, особено околийски? Въздъхна горкия фелдшеръ и пакъ продължи: Нимъ не се позволява да цѣримъ инфекциозно болни, а пѣкъ и да искаме да помогна, какво мога да направя, когато имамъ само 30 лѣкарства? По-напредъ втрдува „дифтиритъ“, отидъ ха въ гробоветъ десетина дѣца, доктора се не обърна, сега — „скарлатина“ — пакъ сжщо; видѣ се, че чакъ да се появи „чума“, та тогава да дойде!“

— Ама смѣшни сме бѣ, Скитановъ, рекохъ му: че какво ли се е оправило въ тая наша България, та да искаме и това да се оправи? Нека има прогонни, та да видитъ нѣма ли да идва всѣка седмица докторъ? Ама на! Скъсиха имъ прогоннитъ, па и тѣ, да не сж назадъ — да ги не обвини нѣкой, че не прогресиратъ — скъсиха обиколкитъ си! А че селяка умираше, като до болѣтъ, подъ натиска на разни болѣсти — това нищо не значи. Парата, парата да излиза, та друго какъто ще да става! И друго има: знаешъ селянина е простъ човѣкъ, не обича докторскитъ лѣкарства, та не трѣбъ, ва и да му ги давашъ. Па сѣднали нашитъ учени да се чудятъ защо не могло да се отвикне селското съсловие отъ разнитъ баячки, вражиди, ходжи и др.?! Доктора не смѣе да стѣпи у село, па ако не сж сел-

По забѣлѣжителни отъ тѣзи американски лозъ сж:

а) *Ранозрѣлющи сортове*.

1. Хутингтона. Единъ синкавъ сортъ съ малки гроздове и дребни зѣрна, който расте почти въ всичкитъ видове почви. При ревидбата трѣбва да се реже високо. Дава много грозде.

б) *Такива, които зрѣятъ обикновено на есенъ*.

2. Йоркъ-Мадейра е синкавъ, много боялия сортъ, съ малки гроздаци и срдѣно едри зѣрна; той се отгледва нѣщо отъ прѣди 65 год. въ Австро-Унгария. Расте на почви нито много сухи, нито много мокри и варовити. Прѣвъ първитъ години расте слабо, чакъ четвъртата година започва да развива силно. Трѣбва да се рже високо.

в) *Къснозрѣлющи сортове*.

3. Жакецъ е силно растящъ сортъ, който има голѣми синкави гроздаци съ едри сини зѣрна. Този сортъ расте въ всичкитъ почви които иматъ дълбока и пропускаема подпочва, съ достатъчно влага. Гроздето отъ тази лоза дава пивко черно вино, което нѣма никакътъ страненъ мирисъ, ако се приготви правилно.

4. Хербемонтъ е сжщо силнорастящъ сортъ, съ голѣми гроздаци и едри зѣрна, кожцата на които съдържатъ много боя. Дава много голѣми приходъ въ всичкитъ топли почви, обрнати на югъ. Дава хубаво вино безъ никакътъ страненъ мирисъ. Зрѣе по късно отъ колкото Жакецъ.

Осѣнъ голѣмитъ горѣ сортове американски лозъ, които даватъ направо грозде безъ да се амалидисатъ, прѣпорѣчва се така сжщъ и сорта *отело*, който особено го хвалятъ въ Унгария.

(Слѣдва).

Търговия съ розово масло

или *янкеседжилъкъ*.

Почти всѣка година продажбата на розовото масло става по единъ начинъ, който по-скоро може да се нарече „янкеседжилъкъ“, отъ колкото търговия. Да, така става всѣка година обаче тази година, то замина всѣкъ граница и не може вече да се търпи. Вѣрваме всѣкому е извѣстно, че розовото масло се събира отъ производителитъ безъ никакътъ пазарлъкъ, което е извѣстно подъ името „Аманетъ“. Слѣдъ 3—4, на често пакъ и 6 — 7 мѣсеца се поврѣщатъ агентитъ (коледжитъ) на масларитъ, за да изплатятъ маслото отъ цѣна какъто си искатъ. За тази цѣль тѣ направятъ пазарлъкъ на едро, често пакъ фалшифицирано масло, на който пазарлъкъ исплащатъ всичкото чисто масло въ селото.

Както виждаме това е съсияния на производителитъ-селани, но тази година г. г. масларитъ-търговци го направиха още по-злѣ. Тѣ дойдоха при се-

скитъ баба баячки, гледачки, гмеччрии и др. отъ тоя сортъ, кой ще каже селянинъ лѣкъ?

„Ехъ“, продума Скитановъ: „камо ш бивашия окол. лѣкаръ? Кашица да се появи нѣйдъ, веднага отива и лѣкарства ще дадъ и наставления и угѣхи, а тоя — чиста кула. Дай му да сѣ конти и да обикаля ш баловетъ, па повече нищо не искай отъ него“.

— Наистина има и мѣжду цѣсѣе злато, ама на единъ прави — 100 тѣглатъ. Азъ не казвамъ, че всички доктори сж, като тукашния, нъ и той пѣкъ не е самъ, рекохъ азъ.

Съ тоя разговоръ стигнахме до „Цицарекия егрекъ“. Ако да не бѣха ни налѣтѣли овчарскитъ чучета щѣхме да продължиме още разговора си, нъ въ тоя случай се видѣхме принудени да оставимъ приятния разговоръ, за да събираме камѣни да се бранимъ. Понеже хора рѣдко минаватъ покрай тоя егрекъ, псетата не искаха да оставятъ да си заминемъ туку тѣй — трѣбваше да се ударимъ на атака. Разбихме ги и отминахме. Дѣветъ или 250 метра далечъ отъ егрека бѣ заразената къща. Приближихме до нея. Отъ тамъ измѣрча едно черно, рунтаво куче и полѣтъ кждъ насъ джавна единъжъ и, прѣди да ни уплаши, спотури и падна на земята. То бѣ толковъ измѣршавело и ослабнало отъ гладъ, че не можеше да ходи, нъ, за да увѣри господаря си, че му е вѣрно и признателно, искаше да ни пропхди. Огминахме го, като въ всѣка крачка го съгледахме съ съжатието какъ се търкала, а не може да стане.

Дойдохме до къщата: тя бѣ покрита съ гнила слама. Видѣ се стопанина ѝ бѣ далъ за десѣтъкъ и сламата си, та нѣма що да припокрие колибата си! Изглежда наоколо къщата да видя колко прозорци

ПОДЛИСТНИКЪ.

Скарлатина

(Истинска случка изъ селския животъ.)

„България не сѣда на трапеза безъ пѣчени кебаби; ние не три вида вино, а отгорѣ пелинашъ“.

Сжбботата слънцето извѣрвяваше пакъ си, та бързаше да се скрие отъ мизеритъ на тукашния свѣтъ. Бърза, защото на долната земя му готвятъ деветъ фурни топѣлъ хлѣбъ, деветъ крави ялови, три бѣчни вино и още какво ли не? — тамъ му е по-мило.

Съ погледъ, впитъ нѣйдъ далечъ въ пространството и съ глава, подпръпна на лѣвата ржка, стоѣхъ на отворения, на стаята прозорець и мислѣхъ нѣщо, па самъ не знаехъ що е! На душата ми бѣ нѣщо тѣжко, та често мѣнявахъ погледитъ си на разни посоки и далечени, ала нищо не ме прѣвлѣчаше! Не далечъ отъ стаята чухъ силно фучение—прѣдъ погледа ми прѣхвъркнаха стадо диви гжлаби. Сподирихъ ги съ очи, а още не изгубили се въ пространството гледамъ, че подире имъ лѣти соколъ. Гжлѣбитъ съврѣха неприятеля си и въ единъ мигъ се испокриха, кой гдѣ завърна. Тая случка ме накара да се замисля: не е ли сжщото и въ живота? Писания бърза и всѣчески се мжи да уничижи по-слабитъ! Тѣ се кривятъ, бѣгатъ, ала той, нади по силентъ, застига и убива ги! Слабитъ и беззащитни птици намиратъ приобѣжище за отбрана отъ мжчителитъ си въ грънетъ и хрсталацѣтъ, а за бѣдни човѣкъ нѣма мѣсто гдѣ да се скрие —него всѣкждъ го гонятъ и убиватъ.

Тѣкмо по това врѣме вратата на стая-

лянитъ и събраха маслото съ условие, че ще имъ го платятъ отъ цѣна, каквато се продаде нѣкое масло въ селото и то най високата, понеже често пати ставатъ нѣколко пазарлъка въ селото. Слѣдъ 2—3 мѣсеца тѣ се завърнаха по селата и почнаха да имъ го изплащатъ отъ 45 пари дереджето, безъ да е направилъ нѣкой такъвъ пазарлъкъ, както това става друга година. Възможно е, нѣкой производител-фалшификаторъ, да си е далъ маслото на тази цѣна, обаче това не значи, че и другитъ производители ще дадатъ маслото си на същата цѣна, още повече, че такъвъ пазарлъкъ би трѣбвало да стане въ самото село, понеже качеството на маслата отъ разни села е различно.

Не стига само това, ами немилостивитъ маслари измислили още една хитростъ да експлоатиратъ нещастнитъ селяни. Тя се състои въ слѣдующето: при плащането, г. г. масларитъ не даватъ други пари, а злато въ напалеони, като хващатъ единъ напалеонъ отъ 22-50 л. сребро, когато въ същото врѣме и въ същото заведение, селянитъ даватъ напалеона отъ 22-20 л. сребро, значи, на всѣки 22 лева, те губятъ по 30 стот. Но кой е виновенъ или по върно, кой е тукъ експлоататоръ? Дали търговеца-масларъ или другиятъ търговецъ? Навърно и двамата сж се съгласили и лъжатъ невѣжното население. Длъжностъ е, мисля на агентитъ на властта да слѣдятъ и прѣслѣдватъ подобни сдѣлки.

Тукъ ний нищо не споменахме за измамата на селянитъ въ теглилитъ и опрѣдѣление качеството на маслото съ топлотѣра, което е повече работа на агентитъ (колджитъ) и за което надали иматъ аберъ самитъ търговци. Еднѣ такъвъ колджия ми расприваше, че тѣ си имали двойни теглилки и топлотѣри, съ които работили спорѣдъ обстоятелствата. Поне отъ тази измама правителството, ако иска, ще може да отърве селянина. Ето какъ: да разпорежи, щото всѣка община, гдѣто има тръндафилъ (гюль), да се снабди съ единъ вѣзни за тегление маслото и единъ топлотѣръ, съ който ще се опрѣдѣля качеството на розовото масло; при теглението и опрѣдѣлението качеството на розовото масло да присъствува едно официално лице, като кметъ или писаръ, които разбиратъ отъ теглене и опрѣдѣляне качеството на маслото. Всичко

това ще стане, разбира се, на смѣтка на самитъ общини, както сж снабдени и съ крини, кантаръ и пр. вѣщи необходими за земледѣлца.

Нещастнитъ производители, зрители на всички измами, потѣнали до уши съ дългове къмъ същитъ търговци, волю, неволю, бѣха принудени да приематъ паритъ съ единствената надежда, че до година ще се подигне цѣната. Да, надѣжда, но надѣжда, която ще си остане вечно само надѣжда, ако нашитъ производители не се позамислятъ по сериозно върху своя поминѣкъ, като намерятъ начинъ, чрѣзъ който ще се отърватъ отъ тѣзи господари на произведението имъ, които безъ да се поизпотятъ, безъ да си поиздрацятъ рѣцѣтъ изъ трънливата роза, взиматъ и продаватъ розовото масло като своя собственостъ, безъ никакво условие съ неговитъ притежатели.

Тѣ — нашитъ селяни — производители на розово масло — ще могатъ да се отърватъ само тогава, когато се организиратъ въ една професионална организация, която да се присъедини къмъ Българския Земледѣлски Съюзъ, цѣлѣта на който е да съедини всички земледѣлци въ една непобѣдима канара, която ще бѣде въ състояние да накаже всѣки, който би вмалъ смѣлостта да посегне на интереситъ имъ.

Производители, часъ по скоро организирайте се! Тамъ е вашето спасение. Колкото по-скоро, толкова по-добре за Васъ.

с Кърнаре, (Карловско): Rosot.

ХРОНИКА

Вѣстникъ „Прѣпорецъ“ и Министерството на Търговията и Земледѣлието. Отъ дълго и дълго врѣме този вѣстникъ се занимава да искара нѣкой нелепа работи извършвани отъ нѣкой всиши чиновници въ Министерството на Търговията и Земледѣлието, и тѣ (чиновниците) вмѣсто да взематъ урокъ отъ тѣзи раскрития и да се поставатъ на оная висота, на която се подобава да стои единъ висшъ чиновникъ, се отвлечаха въ нови и прѣстни грѣшки, може би както казва в „Прѣпорецъ“ да сж отъ незнание, отъ не добротъ владение на прѣдѣта, а може би и умишлено и съ това обрънаха вниманието на прѣсата — на обществото. Да, в. „Прѣпорецъ“ обръща вниманието на чиновниците отъ въпросното министерство нѣколко пати, па даже сериозно убяждаше нѣкой отъ тѣхъ по именно, а тѣ мълчатъ като буби — нѣщо което показва, че сж виновни, т. е. тѣ съ това идатъ да докажатъ, че сж или

неподготвени за постовеѣ си и мълчатъ та да запазятъ топлитъ си мѣста, или, че умишлено работятъ и мълчатъ та да не раскрие сждѣтъ нови обстоятелства, които ще ги оскалѣятъ окончателно. Защо нѣкой чиновници сж си отгѣлили дѣлата заведени противъ „Прѣпорецъ“?

Да, Истината испаква на яве, обаче още сме далечъ отъ да ги обвиняваме толкова. Кой е виноватъ за всичко това? Дали е виновенъ този който прави умишлени прѣстъпления съ служебното си положение, което заема, или този който е поставенъ да контролира нѣговитъ дѣйстви? Виновенъ ли е единъ чиновникъ, който не владѣе добръ прѣдѣта, който занимава а го държатъ и му плащатъ за незнание? Не е виновенъ той, а е виновенъ неговия надзорникъ, който сжко или отъ неумение да го контролира или и той е зашеменъ отъ гешевтарство и му трѣбватъ подобии, вслѣдствие което ги остава на мира. За да се прокаратъ 10000 прѣскачки отъ извѣстна система при явни доказателства, които говорятъ официални документи, че има и други по-добри и се не поменува за тѣхъ нищо трѣбва прѣдѣлството и самозащитата на чиновниците отъ това министерство да е толкова голѣма и по, старшинство свързана, както сж, съ извинение, Morda di Porco. Иначе тѣ трѣбваше да се погнусятъ отъ подобии явни и очевидни грѣшки и да уплатятъ колѣнитъ си, защото всѣка тѣхна грѣшка влече опозоривание на министерството, което е най-потрѣбно за страната.

Макаръ че има много млади отъ чиновниците въ министерството на Търговията и Земледѣлието, но тѣ не сж дѣца и би трѣбвало да се поправятъ, а Министра — да обърне по-голѣмо внимание върху работата имъ и да ги уплатва.

Прѣди нѣколко дена кмета на Плевенската община г. Т. Цвѣтковъ е отстраненъ отъ длъжността кметъ, а съ сжщата е натоваренъ Общ. Съвѣтникъ г. Ив. Йордановъ.

На 27 й м. м. се е поминалъ Плевенския гражданинъ г. Алеко Такевъ — старъ поборникъ, награденъ за храбростъ съ Георгиевски кръстъ, взималъ е участие и въ Сръбско-Българската война. Покойника страдале отъ охтика. Отъ постоянната кашлица и голѣма растревеностъ той не е можалъ да вземе причастие, вслѣдствие на което черквата го признава за своеволно отлжчившъ се отъ православната черква и свещеницитъ не извършва обрѣдитъ, които се полагатъ да се извършатъ при погребението на единъ мъртвецъ. На орденитъ на покойника се полагаше да се отдадѣтъ почести отъ едно отлѣление войници; той е заслужилъ щото да се съпроводи до вѣчното му жилище съ всички човѣшки почести, обаче него го завлѣкоха като шрша въ студезитъ недра на земята, безъ опело, безъ почести, а заедно съ него погребяха него вата заслуга твърдѣ, непризнателно

Говори се, че мѣстното свѣщеничество

во не е направило добръ, гдѣто не е извършило нужното при погребението на покойника Алеко и ближнитъ му сж дали свещеницитъ подъ сждъ. Добръ ще бѣде ако дѣдо Владика се поинтересува да проучи работата, да не отива работата до крайностъ.

Българ. Землед. Дружество въ София е имало на 14 Януарий общо годишно събрание, въ което е прѣизбранъ новъ управителенъ комитетъ. Въ състава на управителния комитетъ влизатъ сждѣти лица, които сж ръководили дружественитъ дѣла само съ исклучение на трима нови членове, а именно: г. г. М. Георгиевъ и Д. Петковъ. Надѣваме се че новото настоятелство ще пригрѣне сѣприсрѣде дѣлата на дружеството.

За прѣдседателъ на Народното Събрание е избранъ съ болшинство извѣстия на читателитъ и почетенъ български гражданинъ г-нъ Ив. Ев. Гешевъ, а за подпрѣдседателъ г. г. А. Краевъ и В. Вжлчевъ — хора въ нищо неопорочени.

Лицата които сж на чело на бюрото ни даватъ най-голѣма гаранция, че ще се спазва прѣвъ настоящата сесия парламентария редъ, който подобава на едно Народно Събрание. За секретари на бюрото сж избрани хора отъ всички партии. Отъ земледѣлската организация е избранъ г. Н. Кормановъ.

Нови вѣстници Г. П. Вѣжаровъ е започналъ да издава въ гр. Трънъ новъ вѣстникъ „Знаполъ“, желаеме му успѣхъ. Сжко въ Пловдивъ е започналъ да излиза в. „Конституция“ политико-независимъ търг. промишленъ органъ, подъ редакцията на г. Дръ М. Папчазовъ.

Нашитъ народни прѣдставители г. г. Янко Ст. Забуновъ и Н. Кормановъ сж внесли едно прѣдложение за даване пълна амнистия на всички ония земледѣлци, които сж привлечени като обвиняеми по закона за десѣтка било по метингитъ: въ Тръстеникъ, Дуранъ-Кулакъ и други. Ето и прѣдложението:

Съгласно чл. 109 отъ Конституцията, доподписанитъ народни прѣдставители, внасяме въ XI обикновено Народно Събрание слѣдующето

П Р Ъ Д Л О Ж Е Н И Е

Членъ единственъ. Дава се пълна амнистия на всички осждени или нахождѣе се подъ слѣдствие за прѣстъпленията прѣвъ 1900 год. въ свързка съ „закона за данѣка върху земнитъ произведения прѣвъ 1900—1901 год.“ (десѣтка).

Исключаватъ отъ тѣзи амнистия длъжноститъ лица.

Ст. София, 22/II 1901 год.

Народни прѣдставители: Ловчани Я. Ст. Забуновъ, Русенски Н. Л. Кормановъ.

Поддържае това прѣдложение; Народни прѣдставители: Прѣславски, Д-ръ К. Милашовъ; Плевенски, Ниню Христовъ; Никополюски, А. Блажовъ; Балбунарски, Паню Ивановъ; Русенски, Вѣлю Гюковъ; Търновски, Цайко Бакаловъ и Гено Недѣлковъ; Ловчански, Гено Стойновъ; Прѣславски, А. Станчевъ; Поповски, Иовчо Георгиевъ и П. П. Кръстевъ; Ст. Загорски, Георги Шиваровъ; Свишовски, Ангелъ Ангеловъ; Ни-

ма, нъ за жалостъ не видѣхъ нито единъ. Зеръ, ако отвори прозорецъ сиромаша на кжхята си, ще рекатъ, че колибата му е нѣкой палатъ, та ще го обложатъ съ тѣжки данѣци.

Прѣдъ кжхната врата имаше едно прогнито дървено коритице, 2—3 ошърбени гърнета, една счупена тесла и една полуизгнила дървена лопата! Калѣта отъ видоветъ сж бѣ изропила отъ латичание вода, като че ли нѣкой нарочно е правилъ бразди по стѣнитъ. Единствената дупка на кжхната бѣ дупката, прѣвъ която излизаше на вѣнъ юнеца отъ печката; той бѣ прогнилъ и ржждѣсалъ. Подъ сжхтия покривъ на една край имаше нѣщо като кошъ. Види се прѣвъ блажитъ години клетия сиромашъ въ него е туралъ прибрация кукуръ. Нъ сега той приличаше на единъ изгнилъ скелетъ — и за въ огънь го не биваше.

Почукахме на вратата. Единъ слабъ гласъ, приличенъ на плачъ, се зачу изъ вжтрѣ, нъ ние не можехме да разберемъ що се каза. Побутнахме вратата. Тя скрицна силно и се отвори. Отъ вратата излѣзе цѣль облакъ димъ и прахъ и ние бидохме принудени да отстѣпимъ — да направимъ пжкъ на облака да излѣзе. Надникнахме вжтрѣ, и що? — О! ужасъ! ... На това нѣщастно семейство е било опрѣдѣлено да пияне горчивата чаша на живота.

Верѣдъ стаята едва, като изъ мъгла, се познаваха жена съ дѣте въ ржцѣтъ ѝ. Тѣ бѣха по-гровни и отъ самата смъртъ! Покривката имъ, кълчицна изпокжсана черга, едва достигаше да покрие болнитъ имъ крака. „Добръ денъ бабо“, рече Скитановъ.

— Дать ти Богъ л-о-б-р-о едва, като изъ дупка, промѣлви болната и се пох-

лупи надъ дѣтето, а то уплашено изпицѣ. По изправи се горката, па почна да гали съ костявитъ си ржцѣ дѣтето, което имаше 6—7 години, ала отъ болки и гладъ така бѣ изгърчавело, че бѣ станало „кости и кожа“. Ризата на болната като да бѣ отъ 99 кръпки и, черна като поново расо. Туку що се поуимиръ дѣтето, отъ гатъ болната изпице друго. Во-д-а извика то съ гласъ прѣсиппалъ, като на удавено, и се закашля. И майката слѣдъ него почна да се кашли, нъ каква кашлица?! — сѣкашъ човѣкъ чуи чамови дѣски и къса платно... Мучи м-у-ч-и, сине е, рече майка му, бама ти сега че че донесе во-д-и-ц-а и пакъ се закашля. Спогледнахме се съ очи ний съ Скитанова и безъ да пропуснемъ нѣщо, наведохме глави: нѣвме какъво да говоримъ прѣдъ грозицата гледка, която сиромашията и „скарпатината“ рисуваха прѣдъ насъ!

Скитановъ приближи до болната и тихо я запита за болестта, нъ, вмѣсто отговоръ, чухме жално хлѣчкане и горчивитъ съзвѣи поплѣзеха по сухото лице на болната. „Не плачи бабо“, рече фелдшера: „ше даде Господъ здраве, не коси се! — Ехъ! издума болната и пакъ заплака. Дойде и мажъ ѝ. Той бѣ около 44—46 години, ала сж съзвѣмъ пота бѣлѣла коса. Дрѣхитъ му не бѣха по-добри отъ тия на жена му и дѣцата му.

Въ ржцѣтъ си той носѣше една малка стомничка и единъ счупенъ юпѣ. Слѣдъ обикновенитъ „добре дошли“ и „живо и здраво“, фелдшера запита за болнитъ.

Ехъ, господинъ фершуле, рече стареца, тукъ по-напрѣдъ, кога даде илячо на момето, малко като му по-отмина — ели послѣ ти казувамъ! Па све отъ онай денъ се разболѣха другото дѣте — машкото и майка

имъ, па туку кълумна и момето, па имъ, па туку кълумна и момето, па кой знае що че стане по-патамъ? Скитановъ приближи до болнитъ, попрѣгледа ги, запита за едно, за друго и въздѣхна. Стареца, сѣкашъ разбра отъ въздишката, та ѝ отговори съ друга — по-дълбока и съ съзвѣи. „Тури“, рече му Скитановъ: „у нѣкой сждъ, колко една ока вода на печката да се схлади!“ Стареца донесе едно отъ стоеститъ прѣдъ вратата счупени гърненца, налѣ малко води и го тури на печката, а то каква печка?! Вжѣсто на крака, тя бѣ оставена на два камѣка. Отгорѣ сжко, вжѣсто желѣзо, имаше камена плоча. Турна гърнето стареца, па взе метлата да изжѣте. Въ единъ жгълъ на стаята стоеха нахвърляни безъ рѣдъ дрѣхи и парцали, до тѣхъ въ другия жгълъ — едни ношкови, изпукани и прогнили, а какъво имаше въ другия край, поради липсата на свѣтлината, не се различаваше нищо. „Пораси по-напрѣдъ се вода, та да не се праша, защото отъ прахѣтъ още повече ще кашлятъ болнитъ“, рече Скитановъ на стареца. Изжлѣли той какво му се каза и почна да мете. Излѣздохме на вѣнъ. Фелдшера приготви 6 б праха, отъ топлата вода направи едно мишенице лѣкъ за жабуркане, а послѣ у гърнето приготви разтворъ отъ карболова киселина. Взе едно стрѣгче отъ метлата и напърска съ разтвора по стаята, като постѣвѣта стареца да прѣска така заранъ и вечеръ и да пазя, колко може, чистота. „Дѣдо“, рече му още: „бобъ и царевицно да не имъ давате! Бива по-малко разредена лѣца, а най хубаво е да ядѣтъ по-малко мѣлѣца и чорба отъ кокошка!“ Стареца кимна съ глава, на заплака. Не плачи, дѣдо, рѣкохъ азъ: ще полежахъ на ще одравѣятъ — ще даде Богъ здраве, само пазете чистота и слушайте фелдшера! — Ехъ, море анико, продума стареца,

па дълбоко въздѣхна: какво да не плачемъ, кога те съ плеска три дни какво не сме видѣли залцецъ хлѣбъ, а вие ми викате да ядеме мѣлко! Друга година ни изкараме баре до пролѣтъ, а сега още не зазимували! ... Истина, така е рече Скитановъ „тъ помоли се на сждѣтитъ да ти помогнатъ. Кой не обича да помага на сиромаша?“

— Та и отъ тая страна ни е скѣсало злото, г-не вершуле, рече стареца. Имахъ братъ, па лѣтоска се сви, та умрѣ; умрѣха и дѣцата му, а невѣстата, кой знай какво стана?! Това си бѣхме кошми и пакъ заплака кѣтия старецъ.

При тия му думи азъ поглѣднахъ надъ кжхната му и видѣхъ колибата на запустѣлото семейство: и тя бѣ низка, смазана — вече се бѣ разпаднала. Трѣпки ме побиха прѣдъ тая грозна гледка!

Скитановъ влѣзе въ положението на стареца, бръкна въ джоба си, извади 2 лева и му ги подаде.

„На дѣдо“, рече фелдшера: „купи малко брашно и нахрани болнитъ“. Азъ послѣдвахъ примѣра му — дадохъ единъ левъ. Стареца взе паритъ, поблагодари ни, па почна да ни благодаря.

Тръгнахме си Стареца тръгна да ни изпрати, нъ Скитановъ го върна да сѣди при болнитъ.

„Ето за кого е нужна пенсия и помощъ“, рече ми Скитановъ, като отминахме „Цинцарския егрекъ“ и почнахме да оплакваме нещастното сѣмейство, да осждаме днешнитъ нарѣдби и др. Понеже вече се смрачи, пакъ забързахме и слѣдъ малко пристигнахме въ селото си.

Слѣдъ три-четири дни се научихме, че болната майка одравела, а дѣчината, единчката радостъ и утѣха на побѣлѣлия баща, се простудили и се поминали ...

кополски; Кр. К. Гърков; Ловчански, Павел С. Басев. Ст. Ив. Стоянов, Георги Пенков, Стоян Стойнов, Таслаков, Гелиджийски, Т. Г. Влайков, Д. Христов, Т. Михайлов, Хр. Топузунов, Хр. Филипов, Сп. Соколов, Пв. Мечкарски, Ив. Соколов, Пчелински, Р. Николов, Илия Ст. Спасов, Етем Хасанов, П. Каминков, Георги Булев, Лалю Лазаров, Стратимир Димитров, Ст. Т. Венков, А. Франги, Я. Бръшлянов, Д. Досев, Мислов, С. Иванов, А. Бояджиев, Н. Петков, Васил Николов, Ив. П. Вачков, Хаджи Неджиб Бей, Осман Х. Сюлейман Коchedжи, Д-р Ходжев, Тодор Оролов, Т. Петров, Хр. Савов, А. Крушков, К. Янчев, В. Къчев, М. Бешков, Д. Ризов, М. Колев, Иван Стоянов и Никола Ив. Петров.

Научаваме се, че Разградският три народни представители, които сж кандидирани и избрани като хора от земледѣлския съюз, прѣдъ когото тѣ сж дали прѣдварително декларация, сж се отпѣнили въ народното събрание отъ земледѣлската организация и сж отишли къмъ народната партия. На поканата да се държатъ съ земледѣлците, тѣ отказали. Това за свѣдѣние на разградският избиратели.

Пущатъ се въ провинцията всевъзможни слухове, съ яко намѣрени цѣли отъ равни партизани по адресъ на земледѣлския съюзъ въ народното събрание. Съобщаваме за знание на всички заинтересовани, че земледѣлската организация въ народното събрание се държи строго самостоятелно и че подръжката, която тя е дала на настоящето правителство, не значи ни сливане, ни съединение съ неговите партизани, а само до колкото то за сега ще изпълни най възможните земледѣлски искания. Твърдението на Стамболисти, Рачовисти и Народници е лъжливо. Бъдащото ще покаже до колко тия приятели сж лъгали. Да бѣхмѣ подкрепили тѣхъ да видишъ колко щѣхмѣ да бѣдемъ и за тѣхъ добри!

Клонъ отъ комитета „Царь Освободителъ“ въ гр. Плѣвентъ. Завчера на 1 Мартъ мѣстното кѣтство побани пѣкой отъ гражданитъ въ помѣщенieto на общината, гдѣто се разбѣиха мисли по урежданieto клонъ отъ комитета Царь Освободителя.

Събрание то призна, че е необходимо нужно да се направи това частъ по-скоро, особено въ Плѣвентъ, но понеже отсъствуваха представители на еснафскитъ сдружения въ градъ, събрание то се отложи за 11 Мартъ т. е. въ Недѣля, когато послѣднитъ не ще бѣдатъ заняти съ своитъ дюкени работи.

Навигацията по Дунава. На 28 ий Февруарий ще тргне първия пасажерски параходъ отъ Силистра, а отъ Видинъ на 2 Мартъ.

Линията Плѣвентъ—Сомовитъ. Отъ 1 Мартъ започва редовно да циркулира трень отъ Плѣвентъ за Сомовитъ и обратно.

Въ недѣля на 25 Февруарий народнитъ представители отъ земледѣлската група сж имали частно събрание, гдѣто сж рѣшили да настояватъ прѣдъ камарата за прокарване на пѣколко по главни искания опрѣделени отъ II земледѣлски конгресъ. За тази цѣль, тѣзи дни, ще направятъ прѣдложение въ камарата.

Земледѣлския съюзъ и учителитъ. Отъ послѣднитъ дни на II землед. конгресъ, учителитъ започнаха да водатъ усилена атака противъ бюрото, което водеше засѣданиято на конгреса. Цѣлата работа се състои въ това, че въ чл. 2 не е прѣвидено, щото съюза ще се занимава и съ политика. Незнаеме да ли нѣма едно недоразумение. II земледѣлски конгресъ рѣши да се не поставя за цѣль въ чл. 2 отъ устава и „политическо възпитание“, а да остане като орѣдство. Ето защо въ прѣекто-устава е поставена една точка, че *съюзнитъ земледѣлци взиматъ участие въ всички законодателни избори.* Ние имаме пълна въра, че г. г. учителитъ—единичнитъ просвѣтителни на народа — ще бѣдѣтъ съгласни съ взетитъ миролюбиви мѣрки отъ II землед. конгресъ. За гдѣто въ чл. 2 отъ устава не се постави за цѣль и „политическо възпитание“. Колкото се отнася до обстоятелството, че земледѣлската група народни представители поддръжатъ днешното правителство имаме да кажемѣ, че основата на организацията е: *Земледѣлската организация нѣма да се стрѣми никогажъ да дойде тя да управлява България т. е. да идва на власт, а ще поддръжа само правителство, което ще изпълни исканията, на били тѣ, които и да били.*

Населинието въ окръжнитъ градове. Въ края на (19 вѣкъ) 1900 год. и въ началото на (20 вѣкъ) 1901 год. Окръж-

нитъ градове сж имали народонаселение както слѣдва:

	прѣзъ 1892 г.	прѣзъ 1901 г.	въ повече
Ссфия	46,593	67,920	21,327
Пловдивъ	36,033	42,849	6,816
Варна	28,174	33,443	5,269
Русе	28,121	32,661	4,540
Сливенъ	23,210	24,242	1,332
Шуменъ	22,517	22,928	411
Ст. Загора	17,457	19,428	1,971
Плѣвентъ	15,546	18,709	3,163
Хасово	14,392	14,928	536
Видинъ	14,551	?	—
Търново	12,559	?	—
Разградъ	13,295	13,781	576
Вратца	12,279	13,749	1,470
Силистра	11,710	12,133	423
Кюстендилъ	11,383	12,003	620
Бургасъ	8,425	12,703	3,277
Севлиево	9,451	10,042	591
Ловечъ	7,012	8,044	1,132

Ново-основани земледѣл. дружби.

Въ с. Караджалово — Борисовградско, селянитъ на 18 Февруарий н. г. си съставили земледѣлска дружба, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Вѣлю Калоферовъ, подпрѣсѣдателъ Петръ Христовъ, секретаръ Добри Гочевъ, касиеръ Сребро Стояновъ и свѣтници: Здравчо Атанасовъ, Вѣлю Стоевъ, Тодоръ Вѣлювъ и Илю Ивановъ. Дружбата се присѣдинява къмъ съюза.

Въ с. Кара Аланъ — Борисовградско, съставена нова землед. дружба, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Ташо Р. Сюркаревъ, подпрѣсѣдателъ Димо Р. Ковачевъ, дѣловодителъ-касиеръ Атанасъ В. Далевъ и свѣтници: Петръ Кузовъ и Петко Стояновъ. Дружбата се присѣдинява къмъ съюза.

Въ гр. Борисовградъ, дружбитъ отъ селата: Караджалово, Водрово, Кара Аланъ и Ковъ Бунаръ, си съставили околйска земледѣлска дружба, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Добри Я. Кротневъ, прѣдсѣдателъ на Ковъ Бунарската дружба дружба; подпрѣсѣдателъ Димо Г. Ковачевъ, подпрѣсѣдателъ на Кара Аланската дружба; дѣловодителъ-касиеръ Петръ Христовъ, подпрѣсѣдателъ на Караджаловската дружба.

Въ с. Мечкичлеръ — Осм. Пазарска околия, на 25 Февруарий н. г. е съставена земледѣлска дружба, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Добри Хаджи Марчевъ, подпрѣсѣдателъ Никола Димовъ, касиеръ Груди Яневъ, дѣловодителъ Хр. Ст. Чурчевъ и за свѣтници: Димитръ Стоевъ, Добри Тодоровъ, Георги Димитровъ, Стою Димитровъ, Тодоръ Петковъ и Руско Полятроновъ. Дружбата брои 35 члена.

Въ с. Караманово — Свищовска околия, съ съставъ. Подпрѣсѣдателъ Петръ А. Узуновъ, касиеръ Ангелъ Костовъ, секретаръ Божинъ А. Котевъ и трима свѣтници. Дружбата брои 300 члена.

Въ с. Челопечане — Новоселска околия, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Т. Митровъ, подпрѣсѣдателъ Т. Спасовъ, касиеръ дѣловодителъ В. Тодоровъ и свѣтници: Б. Георговъ и Кръстевъ. Дружбата се присѣдинява къмъ съюза.

Въ с. Бутунецъ — Новоселско, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ П. Митревъ, подпрѣсѣдателъ К. Колевъ, касиеръ дѣловодителъ П. Митревъ и свѣтници: П. Пешевъ и И. Цвѣтановъ. Дружбата се присѣдинява къмъ съюза.

Въ с. Сеслави — Новоселско, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Косто Поповъ, подпрѣсѣдателъ Стоице Андрѣевъ, касиеръ дѣловодителъ Димитръ Стояновъ и за свѣтници: Спасъ Иванчовъ, Спасъ Стояновъ и Андрий Стойчовъ. Дружбата се присѣдинява къмъ съюза.

Въ с. Кремикови — Новоселско, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Тошо Ивановъ, подпрѣсѣдателъ Никола И. Болдаровъ и Кела Михаловъ, секретаръ Господинъ Боневъ и свѣтници: Петръ Маноловъ, Георги Младеновъ, Г. Стоичковъ, Стоянъ Стоичковъ и Павелъ Георгиевъ. Дружбата се присѣдинява къмъ съюза.

Въ с. Кадиевъ — Добричко, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Ив. Ст. Валкански, подпрѣсѣдателъ Г. Велиновъ, дѣловодителъ касиеръ Петръ Жековъ, свѣтници: Ганчо Желѣковъ и Стоянъ Гушовъ.

Въ с. Бояна — Добричка, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Георги Петровъ, подпрѣсѣдателъ Яни Димитровъ, касиеръ дѣловодителъ Желѣво Василевъ и свѣтници: Аврамъ Георгиевъ и Иванъ Кадревъ.

Въ с. Капокли-Махле — Добричко, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Косто Младеновъ, подпрѣсѣдателъ Димитръ Господиновъ, дѣловодителъ-касиеръ Хр. С. Пачевъ и свѣтници: Младенъ Георгиевъ и Добри Вълчевъ.

Въ с. Ново Ботево — Добричко, съ съставъ. Прѣдсѣдателъ Митю Семовъ, подпрѣсѣдателъ Мирчо Димитровъ, касиеръ дѣ-

ловсидетелъ Ив. Митивъ, свѣтници: Атанасъ Георгиевъ и Костадинъ Велиновъ.

КАКВО СТАВА ИЗЪ ЧУЖБИНА?

Китай. Кткто се вижта Китайското правителство е приело вече прѣдложенията наложени му отъ Европейскитъ сили. Главнитъ виновници за непокорството въ Китай сж вече обезглавени. Американския посланикъ въ Пекинъ е протестираалъ противъ наложителитъ мѣрки върху китайското правителство отъ страна на Европейскитъ велики сили. Германия, Англия и Япония вѣставатъ противъ отстъпването на Манчурия на руското правителство. Възможно е пролѣтъта да ни донесе нѣщо хубаво изъ срѣдата на небесната империя.

Германия. Единъ Германски вѣстникъ пише, че селото Кметелъ въ Еригелъ отъ нѣколко дена е покрито цѣлото съ снѣгъ, който достига до покривитъ на къшитъ. Познава се че тамъ има живи хора само отъ пушека който излиза подъ снѣгътъ отъ коминитъ. Жители на това село правятъ тунели изъ подъ снѣгътъ да се съобщаватъ съ яхъритъ си, хлевоветъ и кочинитъ. Въ къшитъ имъ владѣе винаги тъмнина; тѣ (жителитъ) — очакватъ съ радостъ пролѣтъта.

— Въ камарата въ Берлинъ единъ отъ депутатитъ е интерниранъ противъ пакуването на Императора въ Англия. Държавния Канцелеръ Буловъ съ хубави думи е защитавалъ Императора.

Франция. Прѣди нѣколко мѣсеца въ Франция е открита една нова Алюминиева силавъ, отъ която опитватъ да приготвятъ велосипеди, мотори и пожарникарски принадлежноти. Този смѣсъ се приготвява отъ Алюминий и Волфрамъ и е толкова лека като първия елементъ, обаче е много тѣжка. Новия металъ е добилъ име *Парминий*.

Италия. „Газета ди Венеция“ събщава, че вѣренъ воененъ источникъ, една твърдѣ интересна новина. Прѣди нѣколко години е заплатило италианското правителство единъ милионъ лева на фабриката Крувъ за направата на нѣколко тона. Слѣдъ като сж пристигнали топовѣтъ въ Туринъ, капитанъ Пароди ги е измѣнилъ до такава стѣпенъ, щото е получилъ съвсѣмъ новъ типъ. Съ този 7 1/2 калибровъ топъ сж направени опити и сж дали прѣкрасенъ резултатъ. При всѣхъ че итал. министерство на войната е държано въ голѣмъ секретъ това изобретение, обаче къщата крувъ е получила извѣстие за ва него и го е продала на германското правителство.

Унгария. При продажбата на една мѣстност, която е била твърдѣ потрѣбна на селото Неметъ, Комитатъ Торотиалъ, селянитъ отъ каиното село се въоръжаватъ съ кося и вили и нападатъ полицията и купувачитъ. Многе селяни тежко ранени и 12 леко ранени.

Сърбия. Единъ Германски вѣстникъ съобщава слѣдующата анегдота за кралъ Милана:

„Прѣзъ живота си кралъ Миланъ е слушалъ много осохрбителни думи да му се отправятъ, когато е игралъ на карти въ Парижкитъ салони. Веднажъ той е игралъ на осамотено мѣсто карти съ една дама, въ което врѣме тамъ дохожда друга съ малко разпуснатъ языкъ и запита: На колко играете, Ваше первооходителство? Ние играеме на честъ! отговорилъ Миланъ. Свободната дама му отговорила: на честъ? — Тогава Вий не играете за нищо!“

Америка. Отъ Ню Йоркъ телеграфиратъ, какъ че Едисонъ е наизмѣрилъ единъ електрически Аккумуляторъ, който работи съ извънредно голѣма бързина и сила. Това изобретение ще направи голѣмо намѣнение въ системата на електрическото освѣтление, а особено начина на отопление, въ който случай ще се направи голѣма икономия на каменитъ въглища.

— *Сѣттово изложение въ Ст. Луиза* ще се отвори прѣзъ 1903 год., за която цѣль градътъ и окръгъ отпускатъ по 500,000 долара или по 12,000,000 лева.

ПОЩА.

Съобщаваме на слѣдующитъ г. г., че вѣстника ще испращаме щомъ като прѣдплатятъ: Петръ Ив. Шошовъ отъ с. Мурскановъ — Чирпанско; Юрданъ Ивановъ с. Авлатваръ — Силистренско; Читалището въ гр. Орѣхово; Читалището „Орало“ с. Тетово — Балбунарско; Г. М. Иончевъ с. Пудрия — Врачанско; Читалището „Развитие“ с. Биренъ — Ески Джумайско; Димо Г. Ковачевъ с. Кара Аланъ — Борисовградско; Георги Ив. Цицлиевъ (кръчмаръ) гр. Дубица, Гор. Махла. Молиме да прѣдплатитъ вѣстника и товага щомъ Ви се праща.

р. в. „Земледѣлска Борба“ — Варна.

Нашия вѣстникъ Ви испращаме въ заплата *Ив. Диковъ*, агентъ на в. „Землед. Защита“. Когато испращате списъкъ на нови абонати съобщавайте прѣдплатили ли сж колко. За тѣзи за които е въпросъ въ картичката Ви отъ с. Пординъ платили ли сж отговори незабавно за да имъ се праща вѣстника.

Ал. Иончевъ, агентъ на в. „Землед. Защита“. Когато испращате нови абонати съобщавайте, кои за колко врѣме сж платили, за да имъ спираме вѣстника щомъ истече срока.

Из Панайотовъ с. Б. Бунаръ и Димитръ Симеоновъ с. Маданъ. Паритъ получихмѣ и сж вписани въ вѣстационната книга подъ № № 1023 и 1024. Испратихмѣ Ви исканитъ броеве.

Читалище „Напрѣдъкъ“ с. Сид. Стаболово Търновско. Вѣстника ще Ви се испращаль редовно, сжко и за парѣтъ ще Ви се испраща рѣдно.

Земледѣл. дружба с. Добрословци — Софийско. Златавъ Костовъ Янчевъ с. Кюся Кюй — Харманлиско.

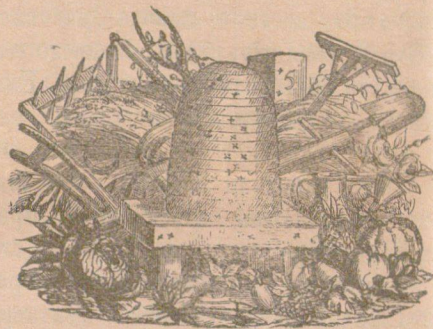
Ангелъ Бонджевъ с. Вѣтрень Т. Пазарджиско оумата 2 лева получихмѣ и е отрѣзана квитанция № 1026.

ДА СЕ ПРОЧЕТЕ

Понеже въ редакцията, ни посѣтватъ извънредно много писма съ които искатъ да се испраща вѣстника ни безъ да прѣдплатятъ съобщаваме за трети пѣтъ, че никому неможеме да удоволворимѣ желанието, защото видѣхмѣ, че този борчъ, направихмѣ до сѣга по печата на вѣстника, ни стига.

Отъ редакцията.

ЗЕМЛЕДѢЛСКО БЮРО И АГЕНТУРА на К. ИЛИЕВЪ — Плѣвентъ.

Явявамъ на всичкитъ земледѣлци, овощари, Лозари и Пчелари, че чрѣзъ бюрото ми могатъ да си набавятъ:

Луцерна, дѣтелина, най добри видове зеленарски и цвѣтарски сѣмена, ножчета, ножици, рафия за ашладисвание, пчеларски принадлежности и медоносни сѣмена Малини. 10 корена 40—70 ст.

Доставлявамъ всички видове машини и орѣдия, принадлежноти за парни и водни воденици.

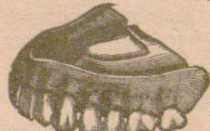
Прѣскачка »Австрия« 36 ср. левъ

Прѣскачка »България« 30 » »

Цѣни умѣрени. Каталогъ безплатно и франко.

Малинови фиданки и Американски Лози, некорнени, по 4 лева за 100 парчета. Порѣчки д-р. **Хр. Ат. Абаджиевъ & Сие** (разсалникъ).

ОБЪЯВЛЕНИЕ ЛЕОНЪ РОЗЕНБЕРГЪ (Дантистъ)

Специалистъ за златна пломба и искусствени зѣби безъ небе, закрѣпена на корена безъ да свадятъ.

Остановихса тукъ за краткото врѣме и приема клиенти въ домъта на Г-на Кирица Иванъ Узуновъ.

Отговоренъ редакторъ: Я. Ст. Забуновъ.

Печатница на Димитровъ & Игнатевъ — Плѣвентъ